

Lesson Notes № 111

Подарунки на день народження

Birthday presents

Imperative mood (Part 1)

Link to audio: ukrainianlessons.com/episode111

Вступ

Привіт-привіт! Як справи? Це Анна, і ви слухаєте подкаст «Уроки української». Уроки для всіх, хто вивчає і любить українську мову.

Hello-hello! How are you? This is Anna, and you are listening to the Ukrainian Lessons Podcast — lessons for everyone who learns and loves the Ukrainian language.

Сьогодні на подкасті ви послухаєте наступну розмову Христини — американки, яка живе і працює в Києві. Сьогодні у Христинки день народження! А який день народження без подарунків? У діалозі ви почуєте, як почався Христинин особливий день.

Today in the podcast, you will listen to the next conversation of Khrystyna, an American girl who lives and works in Kyiv. Today is Khrystyna's birthday! What is a birthday without presents? In the dialogue, you will hear how Khrystyna began this special day.

Далі, як завжди, я розкажу вам щось про граматику. Сьогодні ми розпочнемо важливу тему, про яку будемо говорити на наступних уроках також. Це наказовий спосіб дієслів.

Next, as usual, I will tell you something about grammar. Today we will start an important topic that will be talked about in the following lessons as well. This is the imperative mood of verbs.

А перед тим, як почати, послухайте, будь ласка, ще мій вступ англійською.

Before we start, please listen to my introduction in English.

Розмова №25 Мені так приємно!

Леся: Христіно, доброго ранку!
Прокидайся!

Lesia: *Khrystyna, good morning! Wake up!*

Христина: Доброго ранку! В мене ж
сьогодні вихідний, я не йду на роботу.

Khrystyna: *Good morning! I have a day off today;
I'm not going to work.*

Леся: Я знаю. Але ти ж не хочеш проспати
свій день народження?

Lesia: *I know, but you don't want to oversleep on your
birthday, right?*

Христина: Звісно, ні! Ой, дай мені хвилинку.

Khrystyna: *Of course not. Oh, give me a minute.*

Леся: Гарязд, одягайся, вмивайся і приходь
мерщій на кухню.

Lesia: *Okay. Get dressed, wash your face, and quickly
come up to the kitchen.*

Христина: Ой, що це тут?

Khrystyna: *Oh, what's this?*

Леся: Люба сусідко! Вітаю тебе з днем
народження! Будь завжди такою
сонячною, життєрадісною, енергійною!
Кохай і будь коханою! Багато
усміхайся! Насолоджуйся життям! Хай
тобі буде всюди затишно, як у нас
вдома. І нехай на твоєму шляху
трапляються тільки хороші люди.

Lesia: *Dear roommate! Happy Birthday! Always be
sunny, cheerful, and energetic! Love and be
loved! Smile a lot! Enjoy life! May you be
comfortable everywhere as you are at home.
Let there be only good people on your way.*

Христина: Дякую, Лесечко! Мені так
приємно! О-о-о, а що це — торт?

Khrystyna: *Thank you, Lesia! I am so pleased!
Oh, what's this? A cake?*

Леся: Звичайно, який сніданок іменинниці
без торта?

Lesia: *Of course. What's the breakfast of a birthday
girl without a cake?*

Христина: Класно, дякую!

Khrystyna: *Awesome, thank you!*

Леся: Але це ще не все. У нас з Орестом для
тебе є подаруночки.

Lesia: *But that's not all. Orest and I have gifts for you.*

Христина: Ой, справді? Не треба було...

Khrystyna: *Oh, really? It was not necessary...*

Леся: Я знаю, що в тебе вже є багато
сувенірів, а місця у валізі немає... Тому
ми вирішили подарувати тобі враження!

Lesia: *I know that you already have a lot of souvenirs
and there is no space in the suitcase... So, we
decided to give you impressions as a present!*

Христина: Враження — це як?

Khrystyna: *Impressions? What do you mean?*

Леся: Ну ось, дивись...

Lesia: *Well, look.*

Христина: Ого! Це що, сертифікати на ма́йстер-класи? Куліна́рний ма́йстер-клас, ух ти!

Леся: Так, вибери собі те́му: там мо́же бу́ти фра́нцу́зька, мексика́нська, украї́нська або япо́нська ку́хня.

Khrystyna: Oh! These are certificates for workshops? Culinary workshop? Wow!

Lesia: So, choose a theme: French, Mexican, Ukrainian, or Japanese cuisine.

Христина: Ммм... За́вжди хоті́ла навчи́тися готува́ти су́ші. Але́ для цьо́го, ма́буть, кра́ще пої́хати в Япо́нію. А в Украї́ні тре́ба вчи́тися готува́ти украї́нські стра́ви.

Леся: Ну як хо́чеш. Дру́гий сертифіка́т...

Христина: Ма́йстер-клас з вишива́ння! Оце́ так! Я за́вжди мрія́ла вмі́ти хоч тро́шки вишива́ти! Класно!

Леся: І тре́тій сертифіка́т...

Христина: Не тре́ба було́ спра́вді так витрача́тися, Ле́сю!

Леся: Та переста́нь! Нічо́го страшно́го, он О́рест тепе́р працю́є на крути́й роботи́, то бага́то заробля́є. І взагалі́, як ча́сто я тобі́ роби́ла подару́нки?

Христина: Ча́стенько. До́бре... Ой, тре́тій сертифіка́т... уро́к з пи-сан-ка́р-ства. Писа́нка́рство... Це малюва́ти писа́нки?

Леся: Угу́.

Христина: Су́пер!

Леся: Я впе́внена, у тебе́ чудово́ вийде́, у тебе́ ж талант до малюва́ння! А тепе́р сіда́й, бу́демо куштува́ти тортик. Тобі́ зроби́ти ка́ву чи чай?

Христина: Зроби́, будь ла́ска, чай, чо́рний з калі́ною і лимо́ном.

Леся: Угу́... Хвили́нку... Ось твій торт, трима́й.

Khrystyna: Mmm... I always wanted to learn to make sushi, but for that, perhaps it is better to go to Japan. While in Ukraine, it is necessary to learn to cook Ukrainian dishes.

Lesia: Well, as you wish. The second certificate.

Khrystyna: Embroidery workshop! Wow! I always dreamed of being able to embroider at least a little! Cool...

Lesia: And the third certificate...

Khrystyna: Really, it was not necessary to spend so much money, Lesia!

Lesia: Come on, no worries! Orest has a cool job, so he earns a lot. Besides, how often do I give presents to you?

Khrystyna: Often. Well, the third certificate is... a lesson of py-san-kar-stvo. Pysankarstvo... Is it about coloring Easter eggs?

Lesia: Yeah.

Khrystyna: Super!

Lesia: I'm sure you will do great; you have a talent for drawing! Now, sit down; we will taste the cake. Should I make you coffee or tea?

Khrystyna: Please make tea; black with guelder rose and lemon.

Lesia: Ok, one minute... Here is your cake; take it.

Христина: **Дякую!**

Khrystyna: *Thank you!*

Леся: **Смáчного! Хай твоє життя буде таким солóдким, як цей торт!**

Lesia: *Bon appetit! Let your life be as sweet as this cake!*

Христина: **Мені так приємно! І привітання, і стільки подарунків... Дякую, це просто ідеальний початок дня народження!**

Khrystyna: *I'm so pleased! Greetings and so many presents... Thank you, this is just a perfect start of a birthday!*

Наказовий спосіб — Утворення

Imperative mood — Forming

Інфінітив	1-а особа однини	3-я особа множини	Наказовий спосіб («Ти»)
-----------	------------------	-------------------	-------------------------

If the stress falls at the end of the present tense 1st person singular form, use the ending **-и**.

писати	я пиш <u>у</u>	вони <u>пиш</u> уть	Пиш <u>и́</u> ! — <i>Write!</i>
сидіти	я сидж <u>у</u>	вони <u>сидя</u> ть	Сид <u>и́</u> ! — <i>Sit!</i>
іти	я ид <u>у</u>	вони <u>ид</u> уть	Ид <u>и́</u> ! — <i>Go!</i>
брати	я бер <u>у</u>	вони <u>бер</u> уть	Бер <u>и́</u> ! — <i>Take!</i>
зробити	я зробл <u>ю</u>	вони <u>зроб</u> лять	Зроб <u>и́</u> ! — <i>Do!</i>
дивітися	я дивл <u>ю</u> ся	вони <u>див</u> ляться	Див <u>и́</u> сь! — <i>Look!</i>

In other cases, end the imperative form with the last consonant of the stem.

Add **ь** after **д, т, з, с, ц, л, н**.

бути	я б <u>у</u> ду	вони <u>бу</u> дуть	Буд <u>ь</u> ! — <i>Be!</i>
стати	я стан <u>у</u>	вони <u>стан</u> уть	Стан <u>ь</u> ! — <i>Become!</i>
сісти	я сяд <u>у</u>	вони <u>сяд</u> уть	Сяд <u>ь</u> ! — <i>Sit down!</i>
сідати	я сід <u>а</u> ю	вони <u>сід</u> ають	Сід <u>а́й</u> ! — <i>Sit down!</i>
прокидатися	я прокида <u>ю</u> сь	вони <u>прокида</u> ються	Прокида <u>́й</u> ся! — <i>Wake up!</i>
приходити	я прих <u>од</u> жу	вони <u>прих</u> одять	Прих <u>одь</u> ! — <i>Come!</i>
кохати	я кох <u>а</u> ю	вони <u>кох</u> ають	Кох <u>а́й</u> ! — <i>Love!</i>
перестати	я перест <u>а</u> ну	вони <u>перест</u> ануть	Перест <u>а́нь</u> ! — <i>Stop!</i>

If the verb infinitive has a suffix **-ва-**, it is also used in the imperative:

да ва́ ти	я даю́	вони даю́ть	Да ва́ й! — Give!
------------------	--------	-------------	--------------------------

Exception:

да́ти	я дам	вони даду́ть	Дай! — Give!
ї́сти	я їм	вони їдять	Їж! — Eat!

Наказовий спосіб 3-ої особи

Imperative mood of the 3rd person

Хай Нехай	+ речення в теперішньому чи майбутньому часі	Хай Оксана зателефонує мені. <i>Have Oksana call me.</i> Нехай збуваються всі твої мрії! <i>Let all your dreams come true!</i> Хай тобі буде всюди затишно. <i>May you be comfortable everywhere.</i> Хай твоє життя буде таким солодким, як цей торт. <i>Let your life be as sweet as this cake!</i>
----------------------------	--	---

Дієслово дня

Боліти — 1) to give as a present, to present, to make a present of, to grant;
 2) to forgive, to pardon (**даруйте = вибачте**).

Perfective form: подарувати

Теперішній час Перша дієвідміна

я	дарую	ми	даруємо
ти	даруєш	ви	даруєте
він, вона, воно	дарує	вони	дарують

Минулий час Недоконаний вид

він	дарував
вона	дарувала
воно	дарувало
вони	дарували

Минулий час Доконаний вид

він	подарував
вона	подарувала
воно	подарувало
вони	подарували

Майбутній час Недоконаний вид

я	буду дарувати
ти	будеш дарувати
він, вона, воно	буде дарувати
ми	будемо дарувати
ви	будете дарувати
вони	будуть дарувати

Майбутній час Доконаний вид

я	подарую
ти	подаруєш
він, вона, воно	подарує
ми	подаруємо
ви	подаруєте
вони	подарують

Фразеологізм дня

Нерозлійвода

(literally "the water cannot break them")

inseparable friends, inseparables, go together like salt and pepper

Христина і Леся тепер **нерозлийвода**.

Khrystyna and Lesia are best friends now.

У школі Максим і Тарас були **нерозлийвода**, але тепер вони живуть у різних країнах і рідко бачаться.

At school, Maksym and Taras were inseparable friends, but now they live in different countries and see each other rarely.

Бонусні вправи

1

Доповніть таблицю формами наказового способу дієслів:

	Infinitive	Imperative
1.	брати	бери
2.	дати	
3.	дивитися	
4.	зробити	
5.	їсти	
6.	іти	
7.	пити	
8.	сідати	
9.	приходити	
10.	прокидатися	

2

Перекладіть речення українською:

1. Look! There is a bird on that tree.

2. Please make copies of this document.

3. Wake up, wash your face, and get dressed!
We have little time.

4. Give me a minute, please!

5. Sit down, please. I want to talk with you.

3

Заповніть пропуски в діалозі словами:

знімай	відчиняй	заходь
зачекай	бери	зроби
сідай	пригощайся	розповідай
проходь		

– Хто там?

– Це я, Катя. ¹ _____ ,
будь ласка, двері.

– Який сюрприз! ² _____ ,
рада тебе бачити! ³ _____

пальто, ⁴ _____
у вітальню, ⁵ _____
на диван.

– Дякую.

– ⁶ _____ , як у тебе
справи?

– Все чудово!

– ⁷ _____ печиво,
⁸ _____ !

– Дякую, дуже смачно.

– Ти будеш каву чи чай.

– ⁹ _____ мені,
будь ласка, каву.

– Добре. ¹⁰ _____
хвилинку, я зараз повернусь.

4

Заповніть пропуски формами дієслова
«дарувати»:

дарує	подаруємо	дарую
подаруй	подарувала	

1. Що ми _____
мамі на день народження? В тебе є якісь
ідеї? **Подумай** і **скажи** мені!

2. Бабуся _____
мені вишиту сорочку. Вона така гарна!
Подивись!

3. Тобі подобається ця картина? **Бери** її! Я
тобі її _____ .

4. Не обов'язково дарувати дитині дорогі
іграшки, краще _____
їй свою увагу і любов.

5. Мій чоловік часто _____
мені квіти. Він такий романтичний!

Key Vocabulary 3-111

витрача́тися, ві́тратися	1) to be used up, to be spent, to be consumed; 2) to spend (a lot of money) (<i>imperfective, perfective</i>)
вишива́ння	embroidering, needlework
вмива́тися, вмíтися	to wash, to wash oneself (<i>imperfective, perfective</i>)
вра́ження	impression, sensation
дарува́ти, подарува́ти	1) to make a present of, to grant; 2) to forgive, to pardon (<i>imperfective, perfective</i>)
енергі́йний	energetic
життєраді́сний	joyous, cheerful
ідеа́льний	ideal, perfect
іме́нінник, іме́нінниця	one whose birthday it is (<i>male, female</i>)
коха́ний	1) beloved; 2) darling
куліна́рний	culinary
Мерщíй!	Quick! Come quick!
нерозлі́йвода	inseparables, inseparable friends
одяга́тися, одягну́тися	to dress oneself, to put on (<i>imperfective, perfective</i>)
писа́нка́рство	coloring Easter eggs
привіта́ння	greeting, salute
прихо́дити, при́йти	to come, to arrive (<i>imperfective, perfective</i>)
сертифіка́т	certificate
со́нячний	sunny, solar
тала́нт	talent, gift
трапля́тися, тра́питися	to happen, to chance, to occur (<i>imperfective, perfective</i>)
трима́ти, потрима́ти	to hold, to keep (<i>imperfective, perfective</i>)
Ух ти! = Ого́!	Wow!
шлях	way, road, journey

Відповіді на вправи

1

2. дай
3. дивися
4. зроби
5. їж
6. іди
7. пий
8. сідай
9. приходь
10. прокидайся

4

1. подаруємо
2. подарувала
3. дарую
4. подаруй
5. дарує

2

1. Дивися! На дереві пташка.
2. Зроби, будь ласка, копії цього документа.
3. Прокидайся, вмивайся і одягайся! У нас мало часу.
4. Дай мені хвилинку, будь ласка!
5. Сядь, будь ласка. Я хочу поговорити з тобою.

3

1. Відчиняй
2. Заходь
3. Знімай
4. проходь
5. сідай
6. Розповідай
7. Бери
8. пригощайся
9. Зроби
10. Зачекай

